

**การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา**
**THE EFFECTIVE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF THE NON-FORMAL
EDUCATION AND INFORMAL EDUCATION IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

ดร. สนั่น ใจโชติ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา และ 2) ศึกษาความคิดเห็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และพนักงานราชการ ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา โดยการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน จำนวน 30 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วย

วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax Rotation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การประเมินคุณภาพและจัดทำรายงาน (2) การบริหารจัดการแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง (5) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา และ (6) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สามารถอธิบายองค์ประกอบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

¹ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

การศึกษาประณมศึกษาอำนาจเจริญ ได้ร้อยละ 74.938

2. ระดับความคิดเห็นการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, SD = 0.787$)

คำสำคัญ: ประกันคุณภาพ ศูนย์การศึกษานอกระบบ

Abstract

The purposes of this research were 1) to analyze the factors of Quality Assurance System in the Non- Formal Education and Informal Education of Nakhon Ratchasima Province. and 2) to study the administration thinking level of Quality Assurance System in the Non- Formal Education and Informal Education of Nakhon Ratchasima Province. The sampling was 30 school administrators and teachers determined by Krejcie and Morgan table. The instrument used in this study was a questionnaire scale 5 level total 27 items. There got score between 0.60 – 1.00 with the reliability 0.98. The data analysis by Exploratory Factor Analysis : EFA and the analysis method with Principal Component Analysis and Orthogonal Rotation by Varimax Rotation.

1) The results of the study revealed that there were 6 factors of Quality Assurance System in the Non- Formal Education and Informal Education of Nakhon Ratchasima Province including : (1) Quality Assessment and Annual Report ; (2) Management Education Development Plan ; (3) Education Development Plan ; (4) Continuing the quality of Education ; (5) the educational Standard of School and (6) Education Quality monitoring. This research can explain about the Quality Assurance System in the Non- Formal Education and Informal Education of Nakhon Ratchasima Province at statistic score 74.938.

2) The thinking level of administration of Quality Assurance System in the Non- Formal Education and Informal Education of Nakhon Ratchasima Province on overall are excellent ($\bar{X} = 3.81, SD = 0.787$)

Keywords: Internal Quality Assurance, Non- Formal Education

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก ก่อให้เกิดผลกระทบกับวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่างๆ เป็นอย่างมาก รวมถึงสังคมไทยก็เป็นอีกสังคม

หนึ่งที่ถูกกระแสโลกาภิวัตน์พลิกผันให้เปลี่ยนสู่สังคมฐานความรู้จนเกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนเพื่อเป็นช่องทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. 2551 : 1) ภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2542 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางการศึกษาหลายด้าน ตั้งแต่แนวคิดการจัดการศึกษา เนื้อหาสาระของหลักสูตร การเรียนการสอน ระบบการประเมินผลผู้เรียน ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ คุณภาพผู้เรียนหรือคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นแล้ว บุตรหลานของเขาจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 3) แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542–2551) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.

2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554 : 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมให้ สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพ มุ่งเน้นให้มีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพ ตลอดจนประเมินเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม เกิดความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนจบการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับหนึ่งได้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552: 3-5)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2557-2558 ผลการประเมิน ระดับดีมาก มี 11 แห่ง

ระดับดี มี 20 แห่ง และที่ไม่ผ่านการประเมินมี 1 แห่ง โดยมีข้อเสนอแนะควรจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและทันต่อการใช้งาน การพัฒนาครูและบุคลากรให้เข้าใจ และสามารถดำเนินการจัดกระบวนการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนงาน โครงการ และ กิจกรรมที่ครอบคลุมครบถ้วน สมบูรณ์ โดย ดำเนินการตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา, 2560 : เว็บไซต์)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัด นครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา และพนักงานราชการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้บริหาร ครูและ บุคลากรทางการศึกษา และพนักงานราชการ ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์มาได้องค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) กำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ สังเคราะห์ส่วนที่เป็นองค์ประกอบของระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา 3) จัดระบบบริหารและ สารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน

ประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ศึกษาองค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และพนักงานราชการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 โดยกำหนดสถานศึกษาเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) จำนวน 32 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและพนักงานราชการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดนครราชสีมา ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง เครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 30 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 90 คน และพนักงานราชการ จำนวน 90 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 210 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น

แบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ คือ ตำแหน่งหน้าที่ เพศ วุฒิการศึกษา และอายุราชการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณ ค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach (อ้างในพรพรณี ลีกิจวัฒน์, 2553 : 197) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ 0.978

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งถึงศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 210 ฉบับ โดยการส่งและตอบรับทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.24 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีการ

วิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีการวารีแมกซ์ (Varimax Rotation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบค่า KMO and Bartlett's Test

ผลการทดสอบค่า Kaiser-Meyer- Olkin Measure of Sampling Adequacy ซึ่งเท่ากับ .935 พบว่ามีค่ามากกว่า .80 และจากการทดสอบนัยสำคัญด้วย Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .00 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในขนาดที่เหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2. ผลการสกัดองค์ประกอบขั้นต้น (Factor Extraction) โดยใช้วิธี Principal Component Analysis

ปรากฏว่า จากตัวแปรที่นำมาสกัด

องค์ประกอบ จำนวน 40 ตัว องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigenvalues) มากกว่า 1.0 กำหนดจำนวนตัวประกอบล่วงหน้า ร้อยละของความแปรปรวนสะสม 60% ขึ้นไป

3. ผลการหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) เพื่อให้ได้องค์ประกอบร่วมที่ชัดเจน โดยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal) เป็นการหมุนแกนที่ยังคงให้แกนองค์ประกอบตั้งฉากกัน หมายความว่า องค์ประกอบที่ได้เป็นอิสระต่อกันด้วยวิธีการวารีแมกซ์ (Varimax) ซึ่งให้เห็นว่า องค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเกน 8.033 องค์ประกอบที่ 2-6 มีค่าไอเกนตั้งแต่ 2.317 - 6.601 ผลการสกัดองค์ประกอบขั้นต้น และการหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสกัดองค์ประกอบและการหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก

Component	Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	20.230	50.575	50.575	8.033	20.082	20.082
2	2.988	7.471	58.046	6.601	16.503	36.584
3	2.410	6.024	64.070	4.735	11.837	48.421
4	1.876	4.691	68.761	4.336	10.840	59.261
5	1.373	3.431	72.192	3.954	9.886	69.147
6	1.098	2.746	74.938	2.317	5.792	74.938

4. การให้นำหนักในแต่ละองค์ประกอบเป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลังการหมุนแกนแล้วจากตาราง Rotated Component Matrix ปรากฏว่า องค์ประกอบที่ 1 มีค่าน้ำหนัก 0.588 - 0.821 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนัก 0.605 - 0.791 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้ำหนัก 0.666 - 0.803 องค์ประกอบที่ 4 มีค่าน้ำหนัก 0.666 - 0.794 องค์ประกอบที่ 5 มีค่าน้ำหนัก 0.570 - 0.777 และ องค์ประกอบที่ 6 มีค่าน้ำหนัก 0.488 - 0.705 โดยพิจารณาตัวแปรที่มีค่าน้ำหนัก 0.30 ขึ้นไป จากตัวแปร 40 ตัว ปรากฏว่า วิเคราะห์จัดเข้าองค์ประกอบใหม่ได้ 40 ตัว ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 มี 13 ตัวแปร คือ ข้อ 28 29 30 27 26 25 31 24 34 32 33 35 และ 23 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การประเมินคุณภาพ และจัดทำรายงาน มีตัวแปรดังนี้

1) สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายในที่ชัดเจน

2) สถานศึกษามีเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษา โดยทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้

3) สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

4) สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยได้รับความร่วมมือจาก ครูและบุคลากร รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัด

6) สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งด้านข้อมูล เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการดำเนินงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

7) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

8) สถานศึกษามีการจัดทำรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้วางแผนดำเนินงานปรับปรุง พัฒนา การบริหารจัดการ

9) สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

10) สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

11) สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

12) สถานศึกษานำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการเผยแพร่ ไปใช้ในการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

13) สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาที่แสดงผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีวิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2. องค์ประกอบที่ 2 มี 9 ตัวแปร คือ ข้อ 19 16 17 18 15 14 13 11 และ 12 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การบริหารจัดการแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีตัวแปรดังนี้

1) สถานศึกษากำหนดให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนด

2) สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3) สถานศึกษาจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี

4) สถานศึกษาปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 ขึ้นไปของจำนวนโครงการ กิจกรรม

5) สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ทั้งในด้านการวางแผน ดำเนินการ กำกับติดตาม และประเมินผล การ

บริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

6) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

7) สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และจัดทำระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีความสะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่น ๆ

8) สถานศึกษาจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาครอบคลุม ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป

9) สถานศึกษาจัดระบบการบริหารงานของสถานศึกษาโดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถอย่างชัดเจน และเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. องค์ประกอบที่ 3 มี 5 ตัวแปร คือ ข้อ 7 8 9 6 และ 10 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีตัวแปรดังนี้

1) สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2) สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงาน ทุกกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับทุกมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัย หรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ ให้ครอบคลุม การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการ บริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่ กำหนดไว้

3) สถานศึกษามีการกำหนดการใช้ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และ เวลาอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายของทุกโครงการและ กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

4) สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย ได้ ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย ทั้ง จากแหล่งข้อมูล เอกสาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5) สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ และรับรู้ร่วมกันอย่างกว้างขวาง อย่างมีระบบ และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ

4. องค์ประกอบที่ 4 มี 5 ตัวแปร คือ ข้อ 37 38 39 36 และ 40 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง มีตัวแปรดังนี้

1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมมือกัน พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้จน เป็นวัฒนธรรม ในการทำงานปกติของสถานศึกษา

2) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาและของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยให้ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3) สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและ เหมาะสม เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4) สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและ ตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

5) สถานศึกษามีการรักษาสภาพผลการ ประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้เป็นระบบใน ปีการศึกษาต่อไป

5. องค์ประกอบที่ 5 มี 5 ตัวแปร คือ ข้อ 3 2 5 4 และ 1 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การกำหนด มาตรฐานของสถานศึกษา มีตัวแปรดังนี้

1) สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ ประกาศใช้ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมี

ส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด

2) สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการอย่างชัดเจน

3) สถานศึกษาจัดทำประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้รับทราบด้วยวิธีการหลากหลาย

4) สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการอย่างครบถ้วน

6. องค์ประกอบที่ 6 มี 3 ตัวแปร คือ ข้อ 21 22 และ 20 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีตัวแปรดังนี้

1) สถานศึกษากำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และมีกระบวนการสร้างความเข้าใจในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

2) สถานศึกษามอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ ร่วมกันวางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการติดตามตรวจสอบ และมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ

3) โครงการ กิจกรรมของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจการดำเนินงาน

ระดับความคิดเห็นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.748$)

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตัวแปรทั้ง 40 ตัวแปร สามารถจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การประเมินคุณภาพและจัดทำรายงาน

สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายในที่ชัดเจนมีเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษา โดยทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยได้รับความร่วมมือจาก ครูและบุคลากร รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งด้าน ข้อมูล เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการดำเนินงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายใน จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำรายงาน และนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้วางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนา การบริหารจัดการ สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายในเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ รายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการ บริหารจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ครอบคลุมตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามรูปแบบที่ หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด โดยการมีส่วนร่วมจากทุก ฝ่าย มีการเผยแพร่รายงานประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สาธารณชน สถานศึกษานำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

จากการเผยแพร่ ไปใช้ในการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพ เพื่อพัฒนาการจัดการ การศึกษา และการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาต่อไป มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาที่ แสดงผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมี วิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ภัทธีณีย์ สังข์สอน (2558) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า การจัดทำ รายงานประจำปี ต้องทำสะท้อนผลจริงที่ได้จากการ ประเมินจากเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมิน นำ ข้อมูลที่แท้จริงมาทำ และควรทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อจะได้รายงานประจำปีที่สมบูรณ์

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษากำหนดให้ผู้รับผิดชอบและ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนด มีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาประจำปี ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 ขึ้นไปของจำนวนโครงการ กิจกรรม มีการนำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ทั้ง

ในด้านการวางแผน ดำเนินการ กำกับติดตาม และ ประเมินผล การบริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดทำระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน มีความสะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารของสถานศึกษาครอบคลุม ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาจัดระบบการบริหารงานของสถานศึกษาโดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถอย่างชัดเจน และเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ Bugg (2001 : 4330A) ที่ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการประกันคุณภาพการศึกษา และการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาแห่งรัฐอิสลินนอยส์ ผลของการศึกษาปรากฏว่า โรงเรียนชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นตัวช่วยในการพัฒนาโครงสร้างการปรับปรุงโรงเรียนที่เพิ่มขึ้นมาอย่างเป็นทางการได้ และ

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำหนดวิธีการดำเนินงาน ทุกกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับทุกมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ มีการกำหนดการใช้งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเวลาอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของทุกโครงการและกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ มีการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย ทั้งจากแหล่งข้อมูล เอกสารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ และรับรู้ร่วมกันอย่างกว้างขวาง อย่างมีระบบ และแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ สอดคล้องกับ กิตติภรณ์ ปะติเพนัง (2550 : 128) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

พบว่า มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะบุคลากรโดยส่งเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรม ในการทำงานปกติของสถานศึกษา สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้เป็นระบบในปีการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับจันทร์สุดา บุตรชาติ (2555 : 280 – 298) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศใช้ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดเน้น จุดเด่น ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา โดยได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการอย่างชัดเจน จัดทำประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้อย่างเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับ พงษ์นภา หุนมาตรา (2553 :95-98) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการศึกษา และวิเคราะห์มาตรฐาน

การศึกษาระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับมาตรฐานของ หน่วยงานต้นสังกัดและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษากำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และมีกระบวนการสร้างความเข้าใจในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สถานศึกษามอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ ร่วมกันวางแผนกำหนดภารกิจและปฏิทินการติดตามตรวจสอบ และมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ โครงการ กิจกรรมของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ การดำเนินงาน สอดคล้องกับ Wong และ Li (2010 : 205233) ที่ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในโรงเรียนอนุบาลของฮ่องกง และได้พบกลไกใหม่ของการประกันคุณภาพการตรวจสอบหรือ QAI ประกอบด้วย โรงเรียนประเมินผลการตรวจสอบภายนอก รายงานผลการตรวจสอบให้ประชาชนเข้าใจบทบาทของการประเมินตนเอง และสามารถตรวจสอบปฏิสัมพันธ์กับภายนอก

2. ระดับความคิดเห็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและ

การศึกษาตามอัยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.787$) สอดคล้องกับอัมพวัน ประพงษ์ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านควบคุมคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดนครราชสีมาไปปรับใช้เป็นวัฒนธรรมการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา และมีความยั่งยืน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กิตติภรณ์ ปะติเพนัง. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก่งสนามนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. ปรินญาณิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์สุดา บุตรชาติ. (2555). “การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัย. 1(1) : 280-298 ; มกราคม-มิถุนายน, 2555.
- พงษ์นภา หุนมาตรา. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณิ ลีกิจวัฒน์. (2553). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์.
- ภัทธิณี สังข์สอน. (2558). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2560). ผลการประเมินคุณภาพภายนอก: (ออนไลน์) ค้นจาก <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx>. ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2560.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแผนปฏิบัตินโยบาย 4 ปี (พ.ศ. 2551-2554). กรุงเทพฯ: รั้งสีการพิมพ์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สร้างคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ. วารสารการศึกษาไทย. 59, 3-5.
- อัมพวัน ประพงษ์. (2556). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Bugg, Kent Andrew. (2001). "Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois High Schools," *Dissertation Abstracts International*. 61 (May 2001) : 4330-A.

Wong, Magaret N.C. and Li. Hui. (2010) "From External Inspection to Self-Evolution : A Study of Quality Assurance in Hong Kong Kindergartens," *Early Education and Development*. 21(2) : 205-233.